

SARA, SAMSON OG STIGEN – en julefortælling

Drejebog af Kunst- og kulturformidler Anabela Lemos

Du skal bruge:

- et lille bord til at lægge rekvisitter på
- to grydeskeer af træ
- en pude
- en skammel, eller en mælke- eller trækasse, hvor man kan stå på.

Note: Præsten eller Kirke- og kulturmedarbejderen kan fortælle alene eller de nedennævnte fortællerroller kan overføres til en eller flere ”hjælpere” fra publikum.

Nu skal du høre en historie, der handler om jul.

I byen Betlehem boede der en pige. Hun hed Sara. Sara havde en bror. Han hed Samson. Sara var 4 år gammel. Det var Samson også. **Hvorfor var Sara og Samson lige gamle?** Spørg publikum. Fordi de var tvillinger! De var blevet født den samme dag. Og før de blev født, lå de ved siden af hinanden inde i deres mors mave.

*

Selvom Sara og Samson så ens ud, var de også meget forskellige. Sara var god til tale. Hun talte faktisk hele tiden. **Og hun forstod en masse mærkelige ord.** Spørg publikum: ”Kan I komme med nogle bud på et mærkeligt ord?”

Det gjorde Samson ikke. Han sagde heller ikke så meget.

Til gengæld var Samson god til at bruge sin krop. **Han kunne gå armgang. Han kunne klatre i træer. Og så kunne han klatre op ad... stigen!** Fortælleren illustrerer det ved at stille sig op på skamlen/kassen og bruge en af grydeskeerne som gren ved at løfte armene op i luften og holde den med begge hænder. Han/hun laver forskellige bevægelser, der viser, hvad Samson kan med sin krop.

En anden idé kan være at dele publikum i to hold, hvor det ene hold spiller snakkehovedet Sara (Fx ved at sige bla, bla, bla) og det andet hold spiller Samson og laver bevægelser.

*

Sara var bange for stigen. Selvom hun var 4 år gammel. **Hun var bange for at klatre op og ned ad den.** Spørg publikum: ”Hvordan ser man ud når man er bange?” ”Hvad gør jer bange?”

For hvad nu, hvis hun gled og faldt ned og slog sig?

Men der var desværre ingen vej udenom.

”Du er altså nødt til at lære det,” sagde hendes mor.

”Det ved jeg godt,” sagde Sara. ”Men jeg er så bange for at falde ned. Stigen er så høj. Den går helt op til himlen!”

”Nej,” sagde mor. ”Det er altså ikke en himmelstige. **Den går ikke op til stjernerne.** Fortælleren stiller sig op på skamlen/kassen. **Den går kun op til det øverste rum i huset.** (Sig evt. ”Se!”) Fortælleren bliver på skamlen/kassen til den næste del af fortællingen.

*

Det hus, som Sara og Samson boede i, lignede alle de andre huse i landsbyen. Det var ikke særlig stort. Der var kun to rum i huset: Det øverste rum (Sig evt. ”Hvor jeg er nu”) og det nederste rum. Fortælleren kigger ned fra skamlen/stigen/kassen og peger på gulvet. I det øverste rum sov hele familien ved siden af hinanden. Fortælleren trækker kroppen sammen for at vise hvor tæt de sov på hinanden.

I rummet nedenunder var stalden og køkkenet. Fortælleren går ned ad skamlen/kassen og kigger nedad mens hun/han beskriver det nederste rum i huset. Hun/han peger forskellige steder på gulvet for at vise de forskellige ting, der er i rummet.

Evt. kan fortælleren stille sig i midtergangen og pege nedad til højre (for at vise stalden) og til venstre (for at vise køkkenet) Og hver gang man skulle op eller ned. Fortælleren peger og kigger op og ned, skulle man bruge stigen. Fortælleren peger på skamlen/kassen Der var ikke nogen trappe.

”Far,” sagde Sara. ”Hvorfor bygger du ikke en trappe? Det ville være meget nemmere for mig.”

Tvillingernes far var tømrer, så han kunne godt bygge ting af træ. Fx en trappe.

”Det har vi ikke råd til,” sagde far. ”En trappe fylder også alt for meget. Der skal jo være plads til, at vi kan tænde ild og lave mad. Og der skal være plads til oxen.”

*

Familien havde en okse. Fortælleren spiller oxen ved at bøje kroppen og bruge de to grydeskeer som horn. Hun/han tramper hårdt i gulvet. Om dagen var oxen udenfor på gårdspladsen, men om natten var den indenfor i huset. Det lyder måske mærkeligt – at så stort et dyr sover inde i huset – men sådan boede man dengang. Det var især smart, når det var koldt, (Fortælleren spiller en, der fryser) for så kunne varmen fra oxen i det nederste rum stige op til den sovende familie i det øverste rum.

*

Men tilbage til det med stigen. Der var som sagt ingen vej udenom. Sara var nødt til at lære det. Hun kunne godt, når hun fik hjælp af far eller mor. Men hun turde ikke klatre alene.

”Hvordan gør du?” sagde Sara til Samson.

Samson sagde ikke noget. Men han sprang hen til stigen og kravlede lynhurtigt op ad de syv trin. Alle i rummet tæller til 7: 1-2-3-4-5-6-7! Fortælleren stiller sig op på skamlen/kassen på ”7!”.

”Jeg synes, det sværeste er at komme ned,” sagde Sara.

Samson sagde ikke noget. Men en, to, tre, fire, fem, seks, syv! – så var han kravlet ned igen. Alle i rummet tæller til 7: 1-2-3-4-5-6-7! Fortælleren hopper ned ad skamlen/kassen på ”7!”.

”Du er en kravlenisse,” sagde Sara. ”Det ser så let ud, når du gør det.”

Samson smilede og slog en kolbøtte. Spørg publikum: ”Hvem af jer kan slå en kolbøtte?”/ ”Hvad med de voksne? Kan I også det?”

*

”Sara og Samson,” råbte deres far ude fra gårdspladsen.

Samson og Sara løb udenfor.

”Onkel Josef kommer på besøg,” sagde far, **”og han har sin forlovede med.”** Spørg publikum: ”Ved I, hvad en forlovet er?”

Samson så lidt forvirret ud, men Sara kunne godt huske onkel Josef. Onkel Josef var tømrer ligesom deres far. Engang havde han også boet i byen Betlehem. Men nu boede han nordpå i byen Nazareth.

”Hvornår kommer onkel Josef?” spurgte Sara.

”Jeg ved det ikke,” sagde far, ”men jeg håber, at de når frem, inden det bliver mørkt.”

”Hvad hedder hans forlovede?” spurgte Sara.

”Vi har ikke mødt hende før,” sagde far.

”Men vi har hørt, at hun hedder Maria,” sagde mor.

*

Dagen gik, solen gik ned og det blev mørkt. Det blev meget mørkt. For der var ikke noget elektrisk lys dengang. Bed publikum om at dække deres øjne for at forestille sig, hvor mørkt det blev.

Familien var inde i huset sammen med oksen. Her kan man bruge 3 hjælpere fra publikum til at spille far, mor og Samson. Fortælleren spiller Sara.

eller

Fortælleren kan spille alle rollerne på skift.

Far passede ilden. Brug en af grydeskeerne og hold den omvendt. Knæl og gør bevægelser med skeen, som var det en pind **Mor lavede mad** Brug den anden ske til at vise det, **Samson kravlede op og ned ad stigen og slog kolbotter.** Brug skamlen/kassen og hop op og ned fra den **Sara stod sammen med oksen henne ved krybben.** Fortælleren bevæger hænderne som om hun/han aer oksen.

Spørg publikum: ”Ved I, hvad en krybbe er?” Det er sådan én, som dyrene spiser af.

Oksen kunne godt lide hø, så Sara havde lagt hø i krybben.

Fortælleren bevæger hænderne som om hun/han lægger hø i krybben.

”Hvornår kommer de?” spurgte Sara.

”Jeg ved det ikke,” sagde far. ”De burde have været her for længe siden.”

I det samme bankede det på døren.

”Bank! Bank! Bank!” Lav ”bankelyd” ved at slå de to grydeske mod hinanden, eller ved at bede publikum om at klappe eller om at banke på deres bæk.

*

Hele familien løb hen til døren. Oksen blev stående ved krybben. **Far åbnede døren.** Fortælleren laver åbne-dør bevægelse med armen og dør-åbner-lyd. Udenfor stod en mand, en kvinde og et dyr. Det var Josef, Maria og æslet.

Alle sagde hej og goddag til hinanden. **Da Sara sagde goddag til Maria, fik hun øje på den store mave.** Fortælleren spiller gravide Maria ved at lægge puden under sin trøje. Hun/han går langsomt og ser træt ud mens hun/han fortæller videre.

”Hvorfor er du så tyk?” spurgte Sara.

Maria smilede.

”Jeg er gravid,” sagde Maria.

”Hvor mange børn er der inde i din mave?” spurgte Sara.

”Jeg tror kun, at der er et,” sagde Maria.

”Hvornår skal du føde?” spurgte Sara.

”Snart, håber jeg,” sagde Maria. **”Det er tungt at slæbe rundt på sådan en stor mave.”**
Fortælleren tager puden ud af trøjen og lægger den på bordet.

*

Josef og Maria fik noget at spise. Det gjorde æslet også. Æslet stod ved krybben sammen med oxen og spiste hø.

”Hvor må vi sove i nat?” spurgte Josef.

”Vi har desværre ikke så meget plads,” sagde far, ”men I må gerne sove ovenpå sammen med tvillingerne. Så flytter mor og jeg herved og sover sammen med dyrene.”

Josef kiggede på stigen. Fortælleren spiller Josef og kigger bekymret på stigen.

”Jeg tror ikke, at Maria skal klatre op og ned ad den stige,” sagde Josef. ”Tænk, hvis hun falder og slår sin mave. Det vil gøre skade på barnet.”

”Det har du ret i,” sagde far. **”Så må I hellere sove hervede sammen med oxen og æslet.”**
Fortælleren peger på gulvet.

*

”Børn,” sagde mor. ”Nu skal I op og sove.”

Samson sprang op, løb hen til stigen og susede op ad de syv trin. Alle i rummet tæller til 7: 1-2-3-4-5-6-7! Fortælleren stiller sig op på skamlen/kassen på ”7!”. Hun/han går ned igen.

Sara trak vejret dybt... tog mod til sig... gik hen til stigen... og klatrede op! En, to, tre, fire, fem, seks, syv! Hun klarede det! Alle syv trin. Helt selv, uden hjælp. Alle i rummet tæller til 7: 1-2-3-4-5-6-7! Fortælleren stiller sig op på skamlen/kassen på ”7!”.

”Fantastisk,” udbrød Samson og blev forbavset over sig selv. Det ord havde han nemlig aldrig sagt før.

”Tak,” sagde Sara, ”men det bliver svært, når jeg skal klatre ned.”

”Gør jer sengeklar,” sagde mor. ”Vi kommer op lidt senere.”

Fortælleren går ned ad skamlen/kassen, tager puden og sætter sig på skamlen/kassen. Hun/han lukker øjnene, lægger hovedet på puden og spiller drømmende Sara.

Da Sara faldt i søvn, drømte hun, at hun klatrede på en stige, der gik helt op til himlen.

Uden at falde ned.

*

Midt om natten vågnede Sara med et sæt. Fortælleren åbner sine øjne og hopper forskrækket op på skamlen/kassen. Hun/han kaster puden på gulvet. Det lød som om, der var nogen, der græd nedenunder. **Sara kravlede hen til kanten og kiggede ned.** Fortælleren kigger ned. Hun fik øje på Maria og Josef, som lå og sov. Men hvem var det så, der græd? **Lyden kom henne fra krybben.** Fortælleren peger på gulvet.

*

Sara var både nysgerrig og bange. Spørg publikum: ”Hvordan tror I, hun så ud?” Hun ville gerne se, hvad der lå i krybben. Men hun turde ikke klatre alene ned ad stigen. **Sara så sig om.** Fortælleren kigger i forskellige retninger. Mor, far og Samson lå og sov.

Sara trak vejret dybt... tog mod til sig... og klatrede ned ad stigen. Syv, seks, fem, fire, tre, to, en! Hun klarede det! Uden at falde og slå sig. **Alle i rummet tæller fra 7 til 1: 7-6-5-4-3-2-1!** Fortælleren hopper ned fra skamlen/kassen på ”1!”. Hun/han tager en af skeerne fra bordet og lægger den på puden, som stadig ligger på gulvet. Puden skal forestille krybben og skeen babyen.

*

Sara listede hen til krybben og kiggede ned i den. Fortælleren går rundt om puden mens hun/han kigger ned. Nede i krybben på et blødt lag af hør, lå der en lille bitte baby. **Babyen græd med lukkede øjne og åben mund.** Spørg publikum: ”Hvordan lyder en baby, når den græder?”

Fortælleren rejser puden forsigtigt op fra gulvet og holder den med begge arme. Hun/han kigger kærligt på babyen og nusser den. Sara rørte ved babyens fingre. De var meget små. Så aede hun babyen på kinden. Den var meget blød.

Babyen holdt op med at græde. Det var nok fordi Sara holdt det i hånden og aede det på kinden. Babyen åbnede øjnene og kiggede på Sara.

Babyen og Sara kiggede hinanden dybt i øjnene uden at sige noget. Det var som om tiden stod stille. Det var som om, at der ikke var andre end de to i hele verden. Fortælleren går rundt/frem og tilbage med babyen.

*

”Tak fordi du trøstede ham,” lød en stemme.

Det var babyens mor, Maria. Hun lå og hvilede sig ved siden af krybben. Maria smilede til Sara.

”Er det en dreng?” spurgte Sara.

”Ja,” sagde Maria.

”Så har vi fået en fætter,” sagde Sara.

”Ja,” sagde Maria.

”Hvad skal han hedde?” spurgte Sara.

”Han skal hedde Jesus,” sagde Maria. Fortælleren kysser babyen på panden og smiler til publikum.